

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele společnosti **M.-J.**, zastoupeného JUDr. Ladislavem Nevole, advokátem se sídlem v Praze 2, Španělská 4, za účasti **Úřadu průmyslového vlastnictví**, se sídlem v Praze 6, Ant. Čermáka 2a, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2006, č. j. 7 Ca 124/2005 - 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 20. 1. 2005, č. j. O-184526, jímž byl zamítnut rozklad stěžovatele a současně i druhý rozklad podaný společností R. J., a.s., V., proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „správní orgán“) ze dne 3. 3. 2004 o zamítnutí námitek podaných oběma namítajícími proti zápisu přihlašovaného kombinovaného označení zn. sp. O-184526 ve znění „fořtova HOŘKÁ“, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Jako právní důvod své kasační stížnosti a jejího doplnění stěžovatel uvedl důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítl, že v souvislosti s transpozicí první směrnice Rady EU č. 8/104/EHS do znění ust. § 7 zákona č. 441/2003 Sb.

trvá na tom, že vedle zaměnitelnosti v přeneseném slova smyslu spadá pod dosah tohoto ustanovení i pouhá asociace, tedy vyvolání představy o souvislosti přihlašovaného označení se starší ochrannou známkou. Správní orgán měl proto přihlédnout i ke skutečnosti, že likér „fořtova HOŘKÁ“ bude na regálech obchodních řetězců či v maloobchodě zcela nepochybně vystaven vedle likéru „JÄGERMEISTER“. Právě proto by mohl být běžným spotřebitelem vnímán jako jakási česká verze tohoto likéru, a proto hrozí nebezpečí záměny. Stěžovatel dále nechápe, jak je možné, že se městský soud ztotožnil se závěrem správního orgánu o tom, že vyobrazení jelena je pro alkoholické nápoje obvyklé, aniž by byly uvedeny další konkrétní případy. Na vyobrazení jelena je nutno hledět jako na symbol likéru „JÄGERMEISTER“. Jestliže tedy průměrný spotřebitel vnímá ochrannou známku jako celek a nezabývá se zkoumáním či rozebíráním jednotlivých detailů, pak bude vždy vnímat hlavu jelena jako určující. Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že slovo „fořt“ znamená lidové označení pro nadlesního, což nepochybně revokuje motiv myslivosti a tudíž vyvolává spojitost s označením „JÄGERMEISTER“. Proto filozofické zkoumání a komparace slova „fořt“ a „JÄGERMEISTER“ není až tak zanedbatelná, jak prezentuje městský soud. Stěžovatel rovněž uvedl, že správní orgán na jednom místě rozhodnutí tvrdí, že prvek jelena na ochranné známce „fořtova HOŘKÁ“ není dominantní, na jiném však uvádí, že ano, přičemž stěžovatel je pro dominanci zmíněného prvku. Veškeré ostatní prvky (a to včetně názvu) jsou pro běžného spotřebitele nevýrazné a nepodstatné. Stěžovatel spatřuje v tom, že se soud zabýval hodnocením odborných otázek, týkajících se zkoumání oprávněnosti zápisu přihlášky ochranné známky „fořtova HOŘKÁ“ do Rejstříku ochranných známek, aniž mu takové hodnocení přísluší, nezákonnost dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., protože soud k posouzení této otázky neměl dostatečnou odbornou způsobilost. Soud rovněž nedisponuje odbornými znalostmi ve smyslu posuzování zaměnitelnosti ochranných známek. Ochranná známka „fořtova HOŘKÁ“ tak, jak je zpracována, nápadně připomíná ve svém celkovém vyznění značku „JÄGERMEISTER“, i když jsou jednotlivé detaily odlišné; je však nutno posoudit celkové vyznění dotyčného výrobku. Stěžovatel zdůraznil, že se soud ztotožnil se závěry správního orgánu, aniž by je jakkoliv blíže zkoumal. Z tohoto důvodu navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že tato směřuje nikoliv proti rozhodnutí soudu, ale proti postupu správního orgánu, kterému je vytýkáno, že nezohlednil okolnost, že výrobky označené předmětnými ochrannými známkami budou v obchodech vystaveny na stejných regálech. Městský soud rovněž neposuzoval, zda-li vyobrazení jiného zvířete než jelena by bylo s namítanými ochrannými známkami zaměnitelné; takové spekulace tedy nebyly předmětem ani správního ani soudního řízení. Taktéž polemika o tom, zda je či není vyobrazení jelena dominantním prvkem, je ryze účelová. Pokud totiž správní orgán posoudil, že vyobrazení jelena má stejnou dominanci jako slovní prvek ochranné známky, není toto tvrzení v rozporu s formální logikou. Ani stěžovatel nikterak neprokazuje, že vyobrazení hlavy jelena na přihlašovaném označení „fořtova HOŘKÁ“ vyvolává u spotřebitelů asociaci s jeho ochrannými známkami „JÄGERMEISTER“, jen to pouze konstatuje. Rovněž jeho tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu jsou kontradiktorní. Přezkumná činnost správního soudu je omezena na zjištění, zda správní orgán výklad neurčitého právního pojmu provedl logicky správně a zda jej řádně zdůvodnil, a to i s ohledem na konkrétní situaci. Pokud odůvodnění takového správního rozhodnutí z tohoto hlediska ob stojí, správní soud nemůže do takového rozhodovacího procesu veřejné správy zasáhnout, neboť takové rozhodnutí bylo učiněno v souladu se zákonem. Rovněž stěžovatelova výtku, že městský soud nemá přihlížet

k rozhodnutí Evropské soudního dvora, jde mimo realitu. Proto správní orgán navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Dle ust. § 52 odst. 2 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochranných známkách“), pro řízení o přihláškách, která neskončila přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije tento zákon. Účinky procesních úkonů učiněných v těchto řízeních zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle tohoto zákona. Má-li přihláška podaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vady, které podle tohoto zákona brání jejímu projednání, Úřad vyzve přihlašovatele k jejich odstranění a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu.

Podle ust. § 26 odst. 4 cit. zákona zjistí-li Úřad, že přihlašovaná ochranná známka nezasahuje do zákonem chráněných starších práv třetích osob uvedených v § 7, námitky zamítne.

Dle ust. § 7 odst. 1 písm. a) cit. předpisu přihlašované označení se nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu (dále jen "námitky") vlastníkem starší ochranné známky, pokud z důvodu shodnosti či podobnosti se starší ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a ochranná známka vztahují, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti; za pravděpodobnost záměny se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou.

Podle písm. b) cit. ustanovení přihlašované označení se nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu (dále jen "námitky") vlastníkem starší ochranné známky, která je shodná s přihlašovaným označením nebo mu je podobná, pokud má být takové označení zapsáno pro výrobky nebo služby, které sice nejsou podobné těm, pro které je starší ochranná známka zapsána, avšak jde o starší ochrannou známkou, která má v České republice dobré jméno, a užívání přihlašovaného označení by nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména starší ochranné známky nebo jim bylo na újmu.

Podle písm. g) cit. ustanovení přihlašované označení se nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu (dále jen "námítky") uživatelem nezapsaného označení nebo jiného označení užívaného v obchodním styku pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby, které je shodné s přihlašovaným označením nebo je mu podobné, pokud označení nemá místní dosah a právo k tomuto označení vzniklo před dnem podání přihlášky.

K vlastním stížným námitkám Nejvyšší správní soud nejprve považuje za vhodné odkázat na konstantní judikaturu správních soudů vysvětlující jednotlivé pojmy určující pro známkové právo. Proto jak již bylo uvedeno v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 12. 2001, č. j. 7 A 119/1999 - 32, při výkladu pojmu zaměnitelnosti ochranné známky je třeba vycházet z toho, že ochrannou známkou podle ustanovení § 1 je označení tvořené slovy, písmeny, číslicemi, kresbou nebo tvarem výrobku nebo jeho obalu, popřípadě jejich kombinací, určené k rozlišení výrobků nebo služeb pocházejících od různých podnikatelů a zapsaných do rejstříku ochranných známek vedeného úřadem. Smyslem a účelem známek je tak rozlišení výrobků různých výrobců či služeb poskytovaných různými podnikateli; zaměnitelnost nespočívá pouze v možnosti záměny jednoho konkrétního výrobku za jiný, ale i v zaměnitelnosti výrobců stejného druhu výrobků či v zaměnitelnosti podnikatelů poskytujících stejné služby (k tomu viz konstantní judikaturu Vrchního soudu v Praze, např. rozhodnutí publikované pod č. 768, Soudní judikatura ve věcech správních č. 2/2001, str. 98). Zaměnitelnou známkou lze proto obecně definovat jako známkou, která se vnější úpravou i seznamem zboží nebo služeb podobá jiné známce v takové míře, že vzniká možnost záměny jednoho konkrétního výrobku (služby) za jiný nebo možnost záměny výrobců stejného druhu zboží či poskytovatelů stejného druhu služeb. Zákon nestanoví konkrétní kritéria, podle nichž má úřad při posuzování a hodnocení zaměnitelnosti postupovat (ostatně se zřetelem na rozmanitost existujících či přihlašovaných označení to ani není možné). U každého přihlašovaného označení je proto na Úřadu, aby zaměnitelnost přihlášeného označení s ochrannou známkou či s přihlášeným označením s dřívějším právem přednosti posoudil na základě skutkových zjištění učiněných v průběhu řízení komplexně, ze všech v tom kterém případě rozhodných hledisek. Běžnými hledisky, která se vytvořila praxí a jsou standardně používána, jsou zejména hledisko vizuální (shody či podobnosti), hledisko fonetické (shody či podobnosti), hledisko významové, seznam zboží a služeb a celkový dojem známky. Při posuzování zaměnitelnosti z těchto hledisek (event. i jiných, v tom kterém případě dalších rozhodných hledisek) však Úřad musí vždy označení (známkou) posuzovat ve vztahu k okruhu subjektů, u nichž ochranné známky dojem záměny mohou vyvolat, přičemž rozhodující je hledisko "běžného spotřebitele", tj. toho, komu je ten který výrobek určen. Lze proto shrnout, že základním a výchozím kritériem pro posouzení zaměnitelnosti dvou známek označujících shodné nebo podobné výrobky či služby je vždy hledisko běžného spotřebitele, tedy posouzení, zda známky jsou natolik odlišné, že nemohou u běžného spotřebitele vyvolat možnost záměny výrobků či služeb nebo záměny výrobců stejného druhu zboží či poskytovatelů stejného druhu služeb a v tomto směru ho uvést v omyl. Na základě těchto uvedených hledisek se Nejvyšší správní soud vypořádal i se stěžovatelskými námitkami uvedenými v souzené věci. Nejvyšší správní soud předesílá, že vzhledem k obsahu napadeného rozhodnutí bylo dokazování provedené správním orgánem úplné a z hlediska aplikované právní normy logické, přičemž správní orgán svůj úsudek o nezaměnitelnosti sporných známek řádně odůvodnil a jeho závěr neodporoval zásadám známkového práva.

Stěžovatel dále rozporoval otázku posouzení dominantních prvků ochranné známky „fořtova HOŘKÁ“, kdy zdůraznil, že prvek jelena je něco, co může způsobit záměnu, čili je jediným dominantním prvkem. Pro posouzení této otázky odkazuje Nejvyšší správní soud na precizní odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, které se s namítanou skutečností řádně vypořádalo, a dále též na odůvodnění rozhodnutí městského soudu. Nejvyšší správní soud tak jen zdůrazňuje, že při posuzování zaměnitelnosti (tj. shodnosti či podobnosti) je nutno přihlašované označení vnímat jako celek, tj. jako souhrn jeho grafického a slovního vyjádření. V dané věci je zřejmé, že pro ochrannou známku „fořtova HOŘKÁ“ jsou těmito dominantními prvky jednak vyobrazení jelena a dále však i slovní vymezení „fořtova HOŘKÁ“, které je nutno zohlednit také vzhledem ke své velikosti (zhruba třetinová oproti dvěma třetinám vyobrazení jelena). Nelze proto, jak činí stěžovatel, redukovat úvahu o zaměnitelnosti pouze na grafické zobrazení jelena, protože běžný spotřebitel bude ochrannou známku „fořtova HOŘKÁ“ vždy vnímat jako celek. Jak již uvedl správní orgán, otázka zaměnitelnosti v sobě dle stávajícího výkladu zahrnuje posouzení o fonetické, vizuální či významové podobnosti, když význam má i podobnost v jednom z těchto aspektů a když se jako měřítko pro jejich posouzení bere hledisko průměrného spotřebitele. Rovněž je nutno slovy městského soudu zdůraznit, že vedle zaměnitelnosti v přeneseném smyslu slova spadá pod dosah ust. § 7 zákona o ochranných známkách pouhá asociace, tj. vyvolání představy o souvislosti přihlašovaného označení se starší ochrannou známkou. Jak však již uvedl městský soud, správní orgán se i s touto otázkou vypořádal zcela dostačujícím způsobem. Proto neobstojí ani tvrzení stěžovatele, že lihovina „fořtova HOŘKÁ“ může být vnímána jako jakási česká verze likéru „JÄGERMEISTER“, neboť v takovém případě by bylo nutno zakázat prodej veškerých hořkých bylinných lihovin podobného složení, což je zcela absurdní závěr. Rovněž tak skutečnost, že si jeden přihlašovatel vybral za grafickou část své ochranné známky určité zobrazení, nevede automaticky k zákazu používání takového označení u dalších přihlašovaných označení, naopak je třeba ho podrobit zkoumání v kontextu celého označení. Z výše uvedeného proto jednoznačně vyplývá, že v daném správním řízení postupoval správní orgán zcela v souladu se zákonem, když nezredukoval svou úvahu pouze na posouzení zaměnitelnosti grafické části ochranné známky s grafickou částí známky jiné, nýbrž předmětná označení hodnotil jako celek.

Shodně se lze vyjádřit i ohledně stěžovatelova tvrzení o slovním označení „fořt“. Ačkoliv jsou pochopitelné úvahy stěžovatele o znalosti německého jazyka převážně starším obyvatelstvem, Nejvyšší správní soud uvádí, že z hlediska průměrného spotřebitele jsou ochranné známky nezaměnitelné. Průměrný spotřebitel totiž dostatečně rozlišuje mezi germanismem „fořt“, kdy je jeho počeštění ještě zdůrazněno použitím slova „hořká“, a zcela německým „jägermeister“. Z tohoto důvodu nelze uvažovat o možnosti záměny výrobků pouze na základě slovní části ochranné známky, neboť slova „fořtova hořká“ a „jägermeister“ nemají foneticky shodné žádné znaky. Jestliže stěžovatel uvažuje nad spotřebitelem, který „bude mít zájem zakoupit nějaký bylinný likér, aniž učiní konkrétní rozhodnutí o výběru jeho značky“, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že právě u této situace je pojmově vyloučena možnost záměny v řízení zkoumaných ochranných známek. Naopak, věhlas a široká známost značky „JÄGERMEISTER“ přispívá k tomu, že v případě, kdy si spotřebitel půjde zakoupit likér této značky, naprosto přesně ho odliší od likéru značky „fořtova HOŘKÁ“, a to zejména v případě, kdy je bude vnímat současně. V dané věci proto přihlašované označení „fořtova HOŘKÁ“ není zaměnitelné s ochrannou známkou „JÄGERMEISTER“.

K námitce stěžovatele, že městskému soudu nepřísluší hodnocení odborných otázek týkajících se zaměnitelnosti, neboť k tomu nemá dostatečnou odbornou způsobilost, Nejvyšší správní soud uvádí, že posouzení zaměnitelnosti ochranných známek je věcí volné úvahy správního orgánu. Městský soud a ani Nejvyšší správní soud proto není oprávněn nahrazovat hodnocení důkazů správního orgánu vlastní úvahou a na místo zjištěného skutkového stavu postavit vlastní skutková zjištění. Takto vymezené meze soudního přezkumu však neznamenají, že by soudu bylo zapovězeno se otázkou zaměnitelnosti ochranných známek jakkoliv zabývat. Naopak je věcí judikatury nastolit při absenci zákonných definic výklady pojmů používaných ve známkovém právu a zkoumat, zda-li se správní orgán při vlastním hodnocení věci od takto nastavených měřítek neodchýlil. Vzhledem k okolnosti, že posouzení zaměnitelnosti namítaných ochranných známek bylo jednou ze žalobních námitek, městský soud byl povinen se v dané fázi řízení touto otázkou zabývat, neboť mu tak uložil stěžovatel vlastním vymezením žalobních bodů. Proto je i tato námitka nedůvodná.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu dle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto mu soud nepřiznal jejich náhradu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu